

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Волинський національний університет імені Лесі Українки
Освітня програма	2541 Право
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	081 Право

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Волинський національний університет імені Лесі Українки
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	2541
Назва ОП	Право
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Мішина Наталя Вікторівна, Глебена Олександр Володимирович, Запотоцька Олена Василівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	01.02.2023 р. – 03.02.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2023-01/Відомості%20про%20самооцінювання%20освітньої%20програми.pdf
Програма візиту експертної групи	https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2023-01/Програма%20опроведення%20акредитаційної%20експертизи.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Загальні враження про освітньо-професійну програму «Право» за спеціальністю 081 «Право» за першим рівнем вищої освіти є позитивними. Під час проведення експертизи було відмічено максимальну готовність до вдосконалення освітньої діяльності та відкритість університету, його керівництва та гаранта до рекомендацій ЕГ. Представлена на розгляд експертної комісії ОП ОС "бакалавр" орієнтована на фахову підготовку конкурентоспроможних юристів здатних успішно вирішувати складні завдання в сфері реалізації та застосування національного та міжнародного права. Освітній процес має практичне спрямування (практичні заняття, збільшення кількості кредитів на виробничу практику, викладання фахівцями практиками в галузі права), що сприяє опануванню практичних навичок та подальшому працевлаштуванню за фахом. ЕГ відзначає роботу юридичної клініки «Ad Astra», де здобувачі залучаються до надання консультації громадянам, які цього потребують, де відбувається взаємодія здобувача та клієнта під чітким керівництвом практика результатом якої є якісна правова допомога. На думку експертної групи жодних підстав для відмови в акредитації немає, а ОП «Право» має перспективи для подальшої реалізації, розвитку та удосконалення та може бути акредитованою.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Цілі ОП узгоджені з місією та стратегією Університету. Орієнтованість освітніх компонентів циклу фахової компетентності на сучасні тенденції розвитку ринку праці зважаючи на регіональний контекст. Впровадження ОП «Право» відповідає сучасним актуальним тенденціям розвитку спеціальності та запитам на ринку праці. В розробці ОПП активно беруть участь стейкхолдери, які зацікавлені в підвищенні якості освіти. ОП має чітку форму, зміст ОП структуровано за семестрами і роками навчання. Зміст освітньої програми повністю відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності. Освітні компоненти, включені до ОП, мають логічний взаємозв'язок. Структура та зміст ОП містять ОК, що відображають особливості ОП з огляду на регіональний аспект та тенденції розвитку спеціальності. Правила прийому є чіткими та зрозумілими. Університет докладає значних зусиль для інформування абітурієнтів про процедури та порядок вступу на зазначену ОП. Існує практика перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Викладачі на ОПП дотримуються принципів академічної доброчесності, постійно підвищують кваліфікацію, з урахування отриманих знань удосконалюють ОПП та силабуси. При цьому враховується як позитивний національний, так і зарубіжний досвід, а також географічні та інші особливості ЗВО, фактори унікальності ОПП. ОПП змінюється та доповнюється щорічно. Здобувачі отримують вищу освіту з урахуванням індивідуальної траєкторії навчання, з можливостями сполучати освітню та науково-дослідницьку діяльність, а також участі у студентських обмінах тощо. Форма атестації здобувачів вищої освіти встановлена у повній відповідності зі Стандартом вищої освіти. Університет та Юридичний факультет пропагандують академічну доброчесність, викладачі подають позитивний приклад її дотримання здобувачам вищої освіти. Здобувачі вищої освіти мають високий рівень інформованості про форми контрольних заходів, критерії оцінювання тощо. Університет має розвинену матеріально-технічну базу, забезпечує безпечне для життя і здоров'я освітнє середовище. На базі факультету діють 4 лабораторії, які володіють потужним МТЗ. Проводиться робота для забезпечення умов для навчання осіб із особливими освітніми потребами. Позитивною практикою є доступ здобувачів до наукометричних баз Scopus, Web of Science, Springer, який дає можливість отримання сучасної наукової інформації, Wi-Fi з доступом до Інтернету, наявність інклюзивного хабу, доступ до безкоштовної психологічної підтримки, доступ до сервісу YouControl.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. ЕГ звертає увагу на «типовість» написання в ОПП цілей та особливостей програми, що не фокусує увагу на особливостях та відмінності програми від інших ОПП. ЕГ рекомендує при наступному перегляді ОПП «Право» більш детально виписати особливості програми. 2. ЕГ рекомендує провести інформаційну кампанію серед здобувачів зазначеної ОП про можливість навчання у неформальній освіті із подальшим визнанням результатів у освітньому процесі використовуючи дистанційні можливості. 3. ЕГ зазначає, про доречне впровадження систем електронного документообігу для зручності формування електронних екзаменаційних відомостей, що спрощують процедуру ведення документообігу та здійснюють економію часу НПП. 4. Рейтингове оцінювання викладачів за ОПП здійснюється за підставі загальноуніверситетського Положення про рейтингове оцінювання науково-педагогічних працівників, кафедр, факультетів (інститутів) Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/elhnq>). Це Положення передбачає лише одну відмінність в оцінюванні між фахівцями з гуманітарних та інших наук (врахування індексів Гугл Сколар - для фахівців з гуманітарних наук, індексу Гірша - для інших наук). Відповідно, контракти для усіх викладачів Університету є однаковими, спеціалізація у контрактах не враховується. Таким чином, викладачі за ОПП, як представники здебільшого гуманітарних наук, знаходяться у менш «виграшному» становищі, ніж їхні колеги - фахівці з інших наук. ЕГ рекомендує переглянути дані рейтингові положення. 5. Експертна група рекомендує переглянути та оновити матеріали, що розміщені на сайтах, так у розділі Громадське обговорення ОП варто залишати проекти ОП, які виносились на обговорення, а вже чинні (затверджені) ЕГ рекомендує розміщувати у розділі Освітні програми, технічні помилки із розміщення інформації відповідно до назв каталогів, зокрема каталог Освітньо-професійні програми. Архів 2020 року повинен містити архівні ОП, оновити наявну інформацію у деяких розділах сайту ЗВО, зокрема сайт Центру кар'єри ВНУ ім. Лесі Українки.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОП має мету, яка полягає у забезпеченні організаційних та методичних передумов для здобуття теоретичних і практичних знань, умінь і навичок загальних засад практичної юридичної діяльності, інших компетентностей за спеціальністю 081 Право, достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності. Особливості ОПП є «поєднання фундаментальної теоретичної та практичної підготовки здобувачів (застосування кейс-методів і виконання індивідуальних навчальних задач; навчання у малих групах; наявність практичних занять, викладання ОК фахівцями в галузі права; високому рівні автономії здобувача, що навчається за програмою та ступінь його самостійності, академічної доброчесності (студентоцентроване спрямування); вивченні базових галузевих ОК, починаючи з другого семестру, на основі здобутих знань з теорії права, що сприяє в подальшому здобувачу освіти визначитися з пріоритетними напрямками правничої професії, формувати власну освітню траєкторію, набувати додаткові загальні та спеціальні компетентності; можливості брати участь у міжнародних програмах академічного обміну; відсутності спеціалізованої професійної підготовки на зазначеному освітньому рівні; можливості працевлаштування в установах і на підприємствах різних форм власності, які спеціалізуються на транскордонному співробітництві з огляду на прикордонне розташування Волинського регіону». Стратегія розвитку ВНУ імені Лесі Українки на 2020-2024 р. (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-04/Strategy_VNU.pdf) зазначає, що «Університет – це спільнота, яка формує високоосвічену, національно свідому, чесну, небайдужу, творчу особистість, здатну незалежно мислити і відповідально діяти згідно з принципами добра та справедливості, для розвитку відкритого і демократичного суспільства». Програма реалізації стратегії ВНУ імені Лесі Українки на 2020-2024 р. (<https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/program.pdf>) та Статут ВНУ імені Лесі Українки (<https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2020-10/Статут%20ВНУ%20новий%20стиснутий.pdf>) декларує формування високоосвіченої, національно свідомої, чесної, небайдужої, творчої особистості, здатної незалежно мислити і відповідально діяти згідно з принципами добра та справедливості, для розвитку відкритого і демократичного суспільства, а серед принципів функціонування ЗВО проголошує: академічну доброчесність, повагу верховенства права, демократичне врядування тощо, взяті за основу для формування цілей ОПП.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

ЕГ встановлено, що при визначенні цілей ОП та програмних результатів навчання ЗВО вчиняються дії щодо врахування позицій та потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів), а саме: здобувачі вищої освіти запропонували вилучити з переліку ОК «Творчий феномен Лесі Українки», збільшити кількість кредитів на вивчення міжнародного права, обидві пропозиції враховано в оновленій ОПП. Пропозиції здобувачів освіти ОПП враховано також при формуванні переліку вибіркових дисциплін, які поглиблюють і посилюють результати навчання, отримані при вивченні нормативних освітніх компонентів. Власне, випускники та здобувачі під час зустрічі підтвердили факт участі в удосконаленні ОП. Що ж до роботодавців, рецензії на ОПП подали: голова Господарського суду, Волинської області, кандидат юридичних наук Шум М.С.; адвокат, керуючий партнер Міжнародної юридичної компанії Kosylo&Partners, кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінології та кримінальної політики Варшавського університету Косило А.Б.; приватний нотаріус, кандидат юридичних наук Ариванюк Т.О., які на зустрічах з ЕГ підтвердили свою участь у переглядах ОПП. Щодо академічної спільноти, то під час виїзних засідань, круглих столів, онлайн-зустрічей та обговорень, котрі періодично проводяться за участю роботодавців, було рекомендовано сфокусувати увагу на практичній підготовці, збільшити обсяг практик, що враховано в ОПП, і спрямовано на поглиблення фахових компетентностей здобувачів освіти другого та третього років навчання. З метою врахування інтересів стейкхолдерів практикується залучення їх як професіоналів-практиків до керівництва практикою на базі юридичних служб органів місцевого самоврядування, органів законодавчої та виконавчої влади, підприємств, установ та організацій, практикою в судах, прокуратурі, адвокатурі та нотаріаті здобувачів освіти від баз практики. ЕГ зафіксувала факт участі у громадському обговоренні проекту ОПП 2022 року мами здобувачки, яка є випускницею ЗВО, вона повідомила про те, що подала зауваження щодо збільшення годин, які відводяться на практику, і воно було враховано при перегляді ОПП. На Зустрічі 6 представники роботодавців наводили численні приклади щодо зауважень та пропозицій, які вони надсилали до ОПП, а також які доцільно врахувати при її перегляді у 2023 році. Так, Приватний нотаріус Луцького міського нотаріального округу Т.О. Ариванюк запропонувала, починаючи з 2023 року, збільшити кількість годин на вивчення

європейського та міжнародного права, а також поглиблювати знання здобувачів вищої освіти у частині нотаріальних дій на підставі доручень, оформлених у зарубіжних країнах, особливостей спадкування майнових прав на знищене у ході бойових дій майно тощо.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Гарант Кравчук В.М. від час спілкування з експертами зазначив, що ОПП приведено у відповідність зі стандартом за спеціальністю. При актуалізації ОПП було враховано досвід ОПП, які реалізуються у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, Національному університеті «Києво-Могилянська академія», Національному університеті «Острозька академія», Ужгородському національному університеті, Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича та ін. При вивченні зарубіжних ОП враховано навчальні плани з підготовки правників у ЗВО Республіки Польща. Опрацьовано навчальні плани Люблінського католицького університету Яна Павла II (KUL Jana Pawła II); Університету Марії Кюрі-Складовської (UMCS); Університету Адама Міцкевича (UAM) та ін. Пропоновані в ОПП обов'язкові ОК дозволяють досягти усіх указаних РН. Навчальна (ознайомча) практика (ОК27), практика на базі юридичних служб органів місцевого самоврядування, органів законодавчої та виконавчої влади, підприємств, установ та організацій (ОК28) та практика в судах, прокуратурі, адвокатурі та нотаріаті (ОК29) розвивають, закріплюють і поглиблюють набуті спеціальні компетентності, а також сприяють досягненню передбачених ОП результатів навчання (РН15-17, РН20-22). Тенденції розвитку спеціальності враховано у проектуванні ОПП і передбачено у переліку інформаційних джерел до кожної навчальної дисципліни, що підтверджується як аналізом самої ОПП, так і силабусів навчальних дисциплін.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 Право спеціальності 081 Право затверджено та введено в дію Наказом Міністерства освіти і науки України від 20.07.2022 р. № 644. Указані у Стандарті вимоги до компетентностей та результатів навчання узгоджені між собою та відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій, що відображено в ОПП, яка акредитується. При цьому освітні компоненти загальної підготовки та професійної (спеціальної) підготовки в межах обов'язкової складової ОП забезпечують досягнення визначених стандартом результатів навчання та досягнення визначених загальних та спеціальних компетентностей.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі ОП узгоджені з місією та стратегією Університету. Орієнтованість освітніх компонент циклу фахової компетентності на сучасні тенденції розвитку ринку праці зважаючи на регіональний контекст. Впровадження ОП «Право» відповідає сучасним актуальним тенденціям розвитку спеціальності та запитам на ринку праці. В розробці ОПП активно беруть участь стейкхолдери, які зацікавлені в підвищенні якості освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

ЕГ звертає увагу на «типовість» написання в ОПП цілей та особливостей програми, що не фокусує увагу на особливостях та відмінності програми від інших ОПП. ЕГ рекомендує при наступному перегляді ОПП «Право» більш детально виписати особливості програми

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Оскільки суттєвих недоліків за першим критерієм не виявлено, а слабкі сторони суттєво не впливають на загальну оцінку за даним критерієм, то експертна група прийняла спільне рішення оцінити відповідність Критерію 1 за рівнем В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

ЕГ встановлено, що обсяг ОПП становить 240 кредитів ЄКТС з терміном навчання 3 роки і 10 місяців. Загальне навантаження за ОПП становить 7200 год., з яких аудиторна робота становить 3078 год. (42,75%), 480 год. (6,67%) – позааудиторна робота (консультації) і 3642 год. (50,58%) – самостійна робота. Зокрема, стандартом передбачено «не менше 150 кредитів ЄКТС має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю 081 Право» з даній ОПП, не менше 15 кредитів ЄКТС повинно спрямовуватися на практику у сфері права, зокрема, на базі юридичних служб органів місцевого самоврядування, органів законодавчої та виконавчої влади, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, нотаріату, юридичних клінік закладів вищої освіти, у тому числі, обов'язковим є проходження практики в обсязі не менше 5 кредитів ЄКТС або в судах, або в системі прокуратури, або адвокатури», що реалізовано в ОПП. Обов'язкові ОК становлять 180 кредитів ЄКТС, вибіркові 60 кредитів ЄКТС (25 відсотків від загального обсягу).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

На думку ЕГ, зміст ОП має чітку структуру, логічну послідовність викладання дисциплін, їх орієнтованість на сучасні підходи та інструментальні засоби дають змогу досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Розроблені структурно-логічні схеми демонструють, що освітні компоненти, включені до ОП, складають логічну взаємопов'язану систему, яку доповнюють дисципліни за вибором студента. Так, наприклад, ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми забезпечується обов'язковими компонентами циклу загальної підготовки (ОК6(з) Юридика клінічна практика) та циклу професійної підготовки (ОК(п)11. теорія права; ОК(п)12. Міжнародне приватне право; ОК(п)13. Конституційне право; ОК(п)16. Адміністративне процесуальне право; ОК(п)19. Трудове право; ОК(п)26. Юридика конфліктологія; ОК(п)30. Право Європейського Союзу та Ради Європи; ОК(п)31. Міжнародне публічне право; ОК(п) 32. Філософія права).

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

ЕГ встановлено, що зміст ОП відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності 081 «Право». Особливістю ОП є формування у здобувачів критичного підходу до національного права та права зарубіжних країн, створення умов для отримання ними поглиблених знань у галузі права теоретичного та практичного характеру. Формування знань теоретичного змісту предметної області забезпечується переважно такими ОК: ОК3 Правнича аргументація та критичне мислення, ОК4 Професійна етика, ОК7 Історія держави і права України, ОК8 Історія держави і права зарубіжних країн, ОК11 Теорія права, ОК14 Становлення європейської правової думки тощо. Оволодіння навичками із застосування сучасного інформаційно-комунікаційного обладнання, інформаційних ресурсів та програмних продуктів, що застосовуються в правовій діяльності, здійснюється на основі наявної матеріально-технічної бази та забезпечується такими ОК: ОК6 Юридика клінічна практика, ОК9 Інформаційні та комунікаційні технології в юридичній діяльності, ОК29 Практика в судах, прокуратурі, адвокатури та нотаріаті, участь у діяльності юридичної клініки «Ad Astra» тощо. ЕГ зазначає факт активного використання здобувачами доступних відкритих правових баз у навчальному процесі, про що розповідали і викладачі і здобувачі.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Аналізована ОП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством, мова йде про Закон України «Про вищу освіту», а саме: обрання місця проходження практики; реалізації права на академічну мобільність; отримання академічної відпустки; обрання вибіркових ОК в межах 25% обсягу ОПП з

переліку ОК (за пріоритетності останніх) для розширення спеціальних компетентностей і здобуття РН, передбачених Стандартом вищої освіти зі спеціальності 081 Право галузі знань 08 Право для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. В ЗВО регламентується дана процедура нормативними документами: Положенням про порядок формування індивідуальної траєкторії навчання здобувачів освіти, Положенням про індивідуальний навчальний план студента, Положенням про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях, Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу, Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті, Положенням про організацію освітнього процесу на заочній формі навчання, Положенням про навчання у ВНУ імені Лесі Українки для здобуття першого (бакалаврського) ступеня на основі раніше здобутих освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст», освітнього ступеня «фаховий молодший бакалавр», документи розміщені на сайті ЗВО у відкритому доступі. Здобувачі мають можливість обирати освітні компоненти, запропоновані для освітньо-професійної програми і представлені у Каталозі вибіркових дисциплін на сайті університету (<https://vnu.edu.ua/uk/all-educations/pravo-2022-r>). ОПП передбачає вивчення 12 вибіркових освітніх компонентів, що становить 60 кредитів, тобто 25% обсягу ОПП. Деканат та куратори академічних груп ознайомлюють здобувачів із порядком, термінами й особливостями вибору ОК та процедурою формування спеціалізованих груп для їх вивчення. Наприклад, ВК 38 «Вибіркова дисципліна 4 (професійна іноземна мова)» та ВК 44 «Вибіркова дисципліна 10 (логіка)» обирається здобувачами, щоб успішно здати кваліфікаційний іспит та ЄВФВ, і вступити до магістратури.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Організація, проведення і підведення підсумків навчальної та виробничих практик здобувачів освіти на локальному рівні регулюється Положенням про проведення практики здобувачів освіти ВНУ імені Лесі Українки. Згідно цього правового акту для здобувачів передбачено таку практичну підготовку: навчальна (ознайомча) практика (5 кредитів ЄКТС, 2-й семестр) дає змогу здобувачам ознайомитися зі специфікою майбутньої спеціальності, отримати первинні знання про бази практик; практика на базі юридичних служб, органів місцевого самоврядування, органів законодавчої та виконавчої влади, підприємств, установ та організацій (5 кредитів ЄКТС, 4-й семестр) та практика в судах, прокуратурі, адвокатурі та нотаріаті (5 кредитів ЄКТС, 6-й семестр). ЕГ відзначає роботу юридичної клініки «Ad Astra», де здобувачі залучаються до надання консультації громадянам, які цього потребують. Керівник юридичної клініки Єлов В.А. детально розповів про процедуру участі здобувачів у роботі клініки, як саме відбувається взаємодія здобувача та клієнта під чітким керівництвом практика результатом якої є якісна правова допомога.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Набуття soft skills реалізується шляхом планування ОК, спрямованих на вироблення культури мовлення та публічних виступів, розбудову ефективної комунікації та формування лідерських якостей. ОП забезпечує набуття та подальший розвиток здобувачами таких soft skills. Значну роль у формуванні soft skills відіграє участь у тренінгах, науково-практичних заходах, семінарах, волонтерських та громадських проектах. За результатами спілкування у фокус-групах ЕГ встановлено, що подібним чином до даного процесу задіяні можливості юридичної клініки, де здобувачі напрацьовують різні соціальні навички: комунікації, засвоєння соціального досвіду через вирішення тих чи інших соціальних конфліктів, командної роботи, моделювання певних соціальних ситуацій, тощо.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

На думку ЕГ обсяг ОП та окремих освітніх компонентів відповідає фактичному навантаженню здобувачів. Навчальне навантаження включає час, витрачений на відвідування аудиторних занять, самостійну (індивідуальну) роботу, практичну підготовку. Навантаження здобувача впродовж семестру складається з контактних годин (лекцій, практичних, семінарських занять, консультацій тощо), самостійної (індивідуальної) роботи, підготовки та проходження ПК, на які розподіляються кредити, встановлені для ОК. Серед аудиторної роботи переважають практичні заняття, що обумовлено спрямованістю ОПП на закріплення спеціальних компетентностей. Такий підхід до розподілу аудиторних годин між видами занять ЗВО обґрунтовує необхідність отримання саме практичних навичок і здатності використовувати набуті знання в майбутній професійній діяльності.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти не передбачена, але можливості використання елементів дуальної освіти вивчаються.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

ОП має чітку форму, зміст ОП структуровано за семестрами і роками навчання. Зміст освітньої програми повністю відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності. Освітні компоненти, включені до ОП, мають логічний взаємозв'язок. Структура та зміст ОП містять ОК, що відображають особливість ОП з огляду на регіональний аспект та тенденції розвитку спеціальності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

ЕГ рекомендує активізувати роботу щодо можливості використання елементів дуальної освіти, оскільки можливості ЗВО, регіональне розміщення та співдружність випускників сприяє цьому процесу. Розширити перелік вибіркових дисциплін, враховуючи потреби суспільства - наприклад, додати більше дисциплін з міжнародного права, як зазначали роботодавці, як перспективний напрямок розвитку.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Слабкі сторони суттєво не впливають на загальну оцінку за даним критерієм, то експертна група прийняла спільне рішення оцінити відповідність Критерію 2 за рівнем В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання для здобуття ступеня бакалавра на основі повної загальної середньої освіти та на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста. (<https://vstup.vnu.edu.ua/правила-прийому-до-університету-імен/>) розроблені Приймальною комісією, які ЕГ мала можливість проаналізувати є чіткими та зрозумілими. При конкурсному відборі осіб, які вступають на ОПП для здобуття ступеня бакалавра, враховуються результати НМТ (2022 р.) або ЗНО (2019-2021 рр.) та зміст мотиваційного листа. Варто відзначити, що Правила прийому містять інформацію щодо можливості навчання, у тому числі за даною ОП, осіб з особливими потребами. Під час інтерв'ювання стейкхолдерів останні зазначили, що дійсно жодних перешкод для вступу осіб з особливими освітніми потребами за даною ОП немає.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми, зокрема вказано, що для здобуття ступеня бакалавр за спеціальністю 081 «Право» приймаються особи з наявністю повної загальної середньої освіти або диплому молодшого спеціаліста, молодшого бакалавра, фахового молодшого бакалавра. На відкриту конкурсну пропозицію 081 Право для вступу на навчання для здобуття ОС бакалавра на основі ПЗСО встановлені такі вагові коефіцієнти оцінок з предметів національного мультипредметного тесту:

українська мова – 0,35; математика – 0,25; історія України – 0,4. Мінімальна кількість балів з цих предметів для допуску до участі в конкурсі – 100 балів. Конкурсний бал для вступу на основі повної загальної середньої освіти – не менше 140 балів.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Питання визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти врегульовано такими НПА: Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки, Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ВНУ імені Лесі Українки, Положенням про порядок переведення, поновлення, відрахування здобувачів освіти та надання їм академічної відпустки у ВНУ імені Лесі Українки, Положенням про дистанційне навчання у ВНУ імені Лесі Українки. Зазначені НПА містять чітку процедуру перезарахування результатів навчання, зокрема Визнання результатів навчання здійснюється на підставі поданих здобувачами документів: академічної довідки з переліком та результатами вивчення освітніх компонентів, кількістю кредитів й інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків ЗО, засвідченої в установленому порядку у ЗВО-партнері. Зокрема, визнано та перезараховано результати навчання як семестровий контроль з освітніх компонентів ОПП здобувачів: Булавчик І. Ф., Лесявської С. В. (протокол №3 від 10.11.2021 р.), Гуменної М. С. (протокол № 3 від 04.10.2022 р.), Боця О. Ю. (протокол № 1 від 09.09.2022 р). На запит ЕГ гарант надав протоколи засідань предметної комісії, яка перезарахувала результати, отримані у формальній освіті.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регламентуються Питання визнання результатів навчання, що отримані у неформальній освіті, регулюються Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки, що розміщене у вільному доступі на офіційному сайті університету. Процедура визнання передбачає певний алгоритм дій: звернення із заявою та відповідними документами (сертифікати, свідоцтва тощо) на ім'я декана (директора) факультету (інституту), створення предметної комісії з визнання результатів навчання, визначення строків проведення атестації, ухвалення рішення про визнання/невизнання або часткове визнання результатів, набутих під час неформального та/або інформального навчання. У разі незгоди здобувач має право подати апеляцію. Склад комісії формується із проректора з навчальної роботи та рекрутації, декана (директора) факультету (інституту); викладачів профільної кафедри, які є фахівцями відповідного профілю і не входили до предметної комісії. В апеляційній комісії обов'язково має бути представник студентського самоврядування.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Позитивною рисою ОП у сутності даного критерію є те, що Правила прийому є чіткими та зрозумілими. Університет докладає значних зусиль для інформування абітурієнтів про процедури та порядок вступу на зазначену ОП. Існує практика перезарахування результатів навчання, отриманих у формальній освіті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

ЕГ рекомендує провести інформаційну кампанію серед здобувачів зазначеної ОП про можливість навчання у неформальній освіті із подальшим визнанням результатів у освітньому процесі, використовуючи дистанційні можливості.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Оскільки суттєвих недоліків за третім критерієм не виявлено, то експертна група прийняла спільне рішення оцінити відповідність Критерію 3 за рівнем В.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Навчання за ОПП може бути денним та заочним. Відповідно до п. 4.3.1. Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<http://surl.li/dmnhd>), застосовуються такі форми: навчальні заняття, самостійна робота здобувачів освіти, виконання індивідуальних завдань, контрольні заходи, практична підготовка. Навчальні плани, що складаються на основі ОПП, передбачають відведення годин на кожну з цих форм освітнього процесу. Це надає можливість досягати ПРН та цілей, передбачених ОПП. Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у п. 4.6.2 передбачає, що «науково-методичне забезпечення освітнього процесу включає ... навчальні плани; силабуси освітніх компонентів, силабуси практик», наявність робочих навчальних програм не передбачена. Гарант пояснив, що до 2020 року включно навчально-методичне забезпечення навчальних дисциплін передбачало наявність робочої навчальної програми і силабусу; починаючи з 2020 року, застосовуються лише силабуси. Силабуси розміщено на платформі Мудл (Зустрічі 8), а також на веб-сайті Університету, приклад), що забезпечує студентоцентрований підхід. Також реалізації цього підходу сприяє наявність Положення про порядок формування індивідуальної траєкторії навчання здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/egmsi>). Змістовне наповнення силабусів за ОПП свідчить, що викладачі дотримуються вимог академічної свободи (списки рекомендованих джерел, структура програми дисципліни – так, силабус дисципліни «Конституційне право України» містить такі доволі інноваційні для дисципліни питання, як «Мова та стиль Конституції», «Конституція і правова доктрина», інші, див. с. 10 <http://surl.li/etwpa>). Слабкою стороною є те, що переліки рекомендованих джерел у силабусах інколи містять посилання лише на одну працю розробника (ОК 23ОК23 або ОК 16ОК16). На фокус-групі здобувачі вищої освіти зазначили, що адміністрація Університету, юридичного факультету та викладачі за ОПП є відкритими для очного та дистанційного спілкування. Навчальний процес за ОПП ведеться очно (за винятком періодів, коли існували нормативні вимоги щодо його дистанційної організації). Поза впливом форми навчального процесу, керівництво Університету та факультету знаходилося на робочих місцях, здійснювало прийом здобувачів ВО, перевіряло фізичну та електронну Скриньки довіри, власну корпоративну електронну пошту на предмет звернень здобувачів ВО. Дистанційне навчання за ОПП проводилось за допомогою платформи Мудл, засобів Майкрософт 365 тощо, спілкування з викладачами відбувалось в межах груп у месенджерах Вайбер, ВатсАп та ін.; декан факультету повідомив про наявність Телеграм-каналу факультету. Усі викладачі на ОПП пройшли організоване університетом підвищення кваліфікації щодо застосування електронних інструментів у дистанційній освіті.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Викладання та навчання на ОПП відповідає стандартам академічної свободи, які закріплено у Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки <http://surl.li/beuct> . Вимоги щодо структури і змісту силабусів дисциплін містяться у Положенні про порядок видання в світ інформаційно-методичного забезпечення освітнього процесу , а також у Пояснювальній записці до складання силабусу освітнього компонента (сформовано на основі рекомендацій Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти <http://surl.li/egtnr>). На веб-сайті юридичного факультету силабуси усіх навчальних дисциплін розміщено в електронному вигляді – окремо перелік нормативних дисциплін, окремо перелік вибіркового дисциплін (<https://vnu.edu.ua/uk/all-educations/pravo-2022-r>). Силабуси мають уніфіковану структуру (назва, мета, цілі, відсилки до ПРН, очікувані результати, теми занять кожного виду, інформація про оцінювання тощо). На Зустрічі 5 здобувачі вищої освіти підкреслили, що при знайомстві з навчальною дисципліною на першому занятті викладач розповідає про розміщення матеріалів з навчально-методичного забезпечення дисциплін, пояснює мету опанування дисципліни, зв'язки між дисциплінами тощо, а також критерії оцінювання. Щодо вибіркового дисциплін на Зустрічі 5 здобувачі вищої освіти розказали, що викладачі характеризують запропоновані ними вибірково дисципліни, презентуючи їх (обсяг годин, силабус, очікувані результати навчання, методи навчання, особливості оцінювання, програма дисципліни тощо).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

На Зустрічі 5 здобувачі вищої освіти повідомили, що інформацію щодо досліджень вони отримують на веб-сайті Університету та Юридичного факультету, на кафедрах а також безпосередньо від викладачів. Заохочують викладачів, щоб вони працювали зі студентами – щовесни конференція «Молода наука Волині». 2021 рік – номінація «Кращий студент – науковець» - право посіло 3 місце. (як при особистому спілкуванні, так і в тематичних групах у месенджерах). Викладачі, які задіяні на ОПП, на Зустрічі 3 повідомили, що вони активно залучають здобувачів вищої освіти до досліджень – до роботи в тематичних гуртках, до участі у наукових конференціях тощо. На Зустрічі 2 керівництво Університету навело приклади активного залучення здобувачів вищої освіти до досліджень. Так, з 19.02.2023 р. стартує система «літніх шкіл» - одна зі шкіл з напрямком «право», планується на березень-квітень 2023 року. Наукова робота здобувачів заохочується різноманітними способами: можливістю отримати додаткові бали до відповідних дисциплін (конкретну кількість балів вказано у силабусі), можливістю взяти участь в міжнародних обмінах (переважно зі студентами польських вищів). На Зустрічі 3 М.Ю. Щирба розповіла, що викладачі на ОП вважають за потрібне «пропагандування» наук.здобутків, практичних напрацювань, та підшукують цікаві для студентів теми – наразі про права людини, пандемія, воєнний стан. На весну 2023 року планується захід «Імідж науковця». На Зустрічі 3 кілька викладачів розповіло про роботу наукових гуртків для студентів на їхніх кафедрах. На Зустрічі 5 здобувачі вищої освіти підтвердили, що отримують додаткові бали за дисциплінами за наукову роботу, мають можливість безкоштовних публікацій своїх наукових робіт, беруть участь у функціонуванні гуртків, у наукових конференціях тощо. На Зустрічі 2 Проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародної співпраці Л.В. Єлісеєва підкреслила, що в Університеті щовесни проводиться конференція «Молода наука Волині» та додала, що у 2021 році в щорічній університетській номінації «Кращий студент – науковець» 3 місце посів представник юридичного факультету.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Зміст силабусів оновлюється щорічно, у тому числі, відображаються зміни та доповнення у чинному законодавстві за цей період. Списки рекомендованих джерел є сучасними, а отже - також оновлюються регулярно. Варто рекомендувати більш ретельно переглянути рекомендовану літературу в силабусі ОК «Філософія права». Серед рекомендованих джерел наявна російська та радянська література (наприклад, Алексеев С. С. Философия права. М.: Изд-во «НОРМА», 1999. 336 с.; Бачинин В. А. История философии и социологии права. СПб.: Изд-во Михайлова В.А., 2001. 335 с.; История политико-правовых учений / под ред. проф. А. Н. Хорошилова. М.: ЮНИТИДАНА, 2001. 344 с.; Кистяковский Б. А. В защиту права (Интеллигенция и правосознание) // Вехи: сб. статей о русской интеллигенции. М.: Правда, 1991. С. 122; Кистяковский Б. А. Философия и социология права; изд. подгот. Ю. Н. Давыдов; В. В. Сапов; примеч. В. В. Сапова. СПб.: Изд-во РХГИ, 1998. 800 с. (Серия «Русская социология XX века»); Ильин И. А. Понятия права и силы. Общее учение о праве и государстве. О сущности правосознания. О монархии и республике // Ильин И. А. Собрание сочинений: в 10-ти т. Т. 4. М.: Русская книга, 1994. 624 с. 31 тощо). На Зустрічі 3 викладачі ОПП підкреслили, що оновлення силабусів відбувається шляхом обговорення з колегами на кафедрах, дискусії відбуваються також і на засіданнях кафедр. Викладачі розповіли, що після проходження підвищення кваліфікації вони застосовують отримані знання, у тому числі, для оновлення силабусів. Н.І. Вознюк підкреслила, що багато уваги при оновленні силабусів та ОПП приділяється вимогам цифровізації; це спрощує та оптимізує роботу студентів, а також викликає їхній інтерес (наприклад, матеріали щодо захист персональних даних). На Зустрічі 4 завідувачі кафедр юридичного факультету підкреслили, що вони особисто контролюють зміст та форму кожного силабусу, що готується викладачами їхніх кафедр.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

В Університеті діє Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/efteg>). Географічне положення Університету полегшує академічну мобільність та інтернаціоналізацію діяльності на ОПП. На Зустрічі 2 Проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародної співпраці: Єлісеєва Л.В. розповіла, що декан та викладачі юридичного факультету працюють над можливістю видачі подвійних дипломів (університет м. Познань, Польща). Вона охарактеризувала юридичний факультет як «дуже активний» тому, що багато студентів відвідують різні програми в університетах Польщі, та багато викладачів проходять стажування за кордоном (7 осіб у 2022-2023 навч.роках, очно та дистанційно (Польща, США)). Крім того, вона повідомила, що для викладання дисциплін на ОПП запрошуються викладачі з зарубіжних навчальних закладів, а здобувачі вищої освіти мають дозвіл та технічну можливість доєднуватись до занять за узгодженим переліком дисциплін в одному з університетів Польщі. На Зустрічі 4 Заступник декана з міжнародної співпраці та інновацій Ю.Б. Гофман розповів, що при формуванні та при щорічному перегляді ОПП опрацьовуються навчальні плани університетів – зарубіжних партнерів (Університет М.Кюрі-Скловської, інших університетів). На Відкритій зустрічі виступили зі словами підтримки та з прикладами співробітництва з представника зарубіжних вищів. Одним з таких представників був пан А. Косило, який висловив пропозицію організувати школу польського права у Луцьку, тому що є школа Українського права в одному з польських університетів, викладачем якого є п.Косило.

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильною стороною є регулярний перегляд ОПП (щорічний), а позитивною практикою - регулярні опитування, у тому числі з цією метою, здобувачів вищої освіти, роботодавців, випускників та навчально-викладацького складу. Позитивною практикою є високий рівень академічної мобільності та інтернаціоналізації освіти на ОПП, особливо з урахуванням періоду пандемії та воєнного стану. Експертна група рекомендує поширити позитивний досвід різностороннього та різнорівневого співробітництва Юридичного факультету (у тому числі, наявність Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Волинського національного університету імені Лесі Українки).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

ОЕкспертна група рекомендує надати більшої прозорості висвітленню підсумків щорічних та позачергових опитувань стейкхолдерів за ОПП. На веб-сторінці Офіційного веб-сайту юридичного факультету можна розміщувати посилання на файли з підсумками щорічних опитувань, рік за роком формуючи архів результатів опитувань. До змісту файлу з результатами опитувань доцільно включити інформацію про: період проведення опитувань; тему опитування та питання, які було включено до опитувальника; кількісні результати опитування та про суб'єкта, який проводив підведення підсумків опитування; про виявлені за підсумками опитування тенденції, у т.ч. у порівнянні з попередніми опитуваннями; про підсумки аналізу та інтерпретацію отриманих результатів та про суб'єкта, який здійснював цей аналіз. За потребою та для наочності результати опитувань можуть викладатися та порівнюватися з застосуванням діаграм, малюнків тощо.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Викладачі на ОПП дотримуються принципів академічної доброчесності, постійно підвищують кваліфікацію, з урахуванням отриманих знань удосконалюють ОПП та силабуси. При цьому враховується як позитивний національний, так і зарубіжний досвід, а також географічні та інші особливості ЗВО, фактори унікальності ОПП. ОПП змінюється та доповнюється щорічно. Здобувачі отримують вищу освіту з урахуванням індивідуальної траєкторії навчання, з можливостями сполучати освітню та науково-дослідницьку діяльність, а також участі у студентських обмінах тощо. Керівництво університету та факультету надає достатню матеріальну та нематеріальну підтримку здобувачам при опануванні дисциплін за ОПП, у дослідницькій діяльності, сприяє академічній мобільності здобувачів. Експертна група вважає, що ОПП та освітня діяльність за цією програмою відповідають Критерію 4 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/ddfha>), контрольні заходи у ЗВО щодо здобувачів вищої освіти застосовуються у формі поточного та підсумкового контролю. Положення деталізує види поточного контролю, види підсумкового контролю, а також критерії оцінювання здобувачів вищої освіти. На Зустрічі 5 здобувачі вищої освіти висловили думку, що для них критерії оцінювання є чіткими, зрозумілими, сприяють досягненню запланованих та очікуваних результатів у навчанні. Якості оцінювання сприяє наявність Положення про організацію і проведення поточного та підсумкового контролю у формі комп'ютерного тестування у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

У Звіті про самооцінювання справедливо зазначено, що для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Стандарт вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» встановлює атестацію здобувачів вищої освіти у формі атестаційного

екзамену. Порядок проведення атестації регламентується відповідно до п.7 Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<http://surl.li/dmnhd>).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<http://surl.li/dmnhd>) у п. 6 регламентує питання поточного та підсумкового контролю. Зміст цього пункту деталізовано у наступних документах: Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки; Положення про організацію і проведення підсумкового контролю у формі комп'ютерного тестування у Волинському національному університеті імені Лесі Українки; Положення про екзаменаційну комісію щодо атестації осіб, які здобувають перший (бакалаврський) та другий (магістерський) рівні освіти. Як зазначено у Відомостях про самооцінювання, на період дистанційного навчання в Університеті було впроваджено Тимчасовий порядок організації і проведення в дистанційному режимі заліково-екзаменаційної сесії та державної атестації. На Зустрічі 1 Гарант повідомив, що цим Тимчасовим порядком користувались за часів пандемійних обмежень та у 2му семестрі 2021-2022 навчального року, коли за ОПП були періоди навчання у дистанційному режимі. На Зустрічі 3 викладачі повідомили про те, як вони інформують здобувачів вищої освіти про оцінювання (інформація є у документах Університету, у силабусі, доводиться в усній формі на перших заняттях). На Зустрічі 5 здобувачі вищої освіти надали аналогічну інформацію. Як було зазначено, на думку здобувачів вищої освіти, критерії оцінювання для них є чіткими, зрозумілими, сприяють досягненню запланованих та очікуваних результатів у навчанні. В Університеті діє Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій (<http://surl.li/nrtv>). У тому числі, воно передбачає порядок врегулювання конфліктів у навчальному та освітньому процесі. На Зустрічах 3 та 5, 7 було виявлено, що станом на дату проведення акредитаційного візиту, прикладів оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

В Університеті діє Кодекс академічної доброчесності, з урахуванням положень якого на веб-сайті Юридичного факультету оформлено та наповнено веб-сторінку, присвячену питанням академічної доброчесності (<http://surl.li/etxfh>). На Зустрічі 1 Гарант розказав про комп'ютерну систему перевірки результатів наукових та інших робіт на антиплагіат, про квоти доступу до неї, про порядок її використання. У цілому викладачі та здобувачі вищої освіти мають можливість дізнатися про відсоток унікальності своїх творчих робіт. Однак, було зазначено, що перевірка робіт здобувачів вищої освіти, які виконуються відповідно до навчального плану (курсів роботи) є вибірковою. Перевірки є безоплатними, так як Університет уклав відповідний договір про співпрацю (дивись Відомості про самооцінювання щодо Критерію 5 у частині реквізитів Договору та електронного посилання на його текст). В Університеті діє Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (<http://surl.li/beuct>), що також сприяє дотриманню правил академічної доброчесності. На Зустрічах 3 та 5 викладачі та здобувачі вищої освіти продемонстрували високий рівень інформованості та обізнаності щодо питань якості освіти та академічної доброчесності. Вагома роль у поширенні інформації щодо академічної доброчесності, на думку учасників цих зустрічей, належить Науковому товариству аспірантів і студентів Університету. Члени Товариства популяризують відповідну інформацію, та беруть активну участь у проведенні щорічного загальноуніверситетського "Тижня доброчесності".

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Проведення контрольних заходів за ОПП відбувається за чіткими, зрозумілими та доступними для всіх учасників освітнього процесу правилами щодо форм, видів, методів та порядку їхнього проведення. Форма атестації здобувачів вищої освіти встановлена у повній відповідності зі Стандартом вищої освіти. Університет та Юридичний факультет пропагандують академічну доброчесність, викладачі подають позитивний приклад її дотримання здобувачам вищої освіти. Здобувачі вищої освіти мають високий рівень інформованості про форми контрольних заходів, критерії оцінювання тощо.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

ЕГ зазначає, про доречне впровадження систем електронного документообігу для зручності формування електронних екзаменаційних відомостей, що спрощують процедуру ведення документообігу та здійснюють економію часу НПП.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Чітко визначені контрольні заходи, процедура їх проведення та оскарження, критерії оцінювання. Все зазначене є доступним для здобувачів як на електронних ресурсах (сайт ЗВО), а також проводиться роз'яснення викладачами усіх зазначених процесів. Визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти й процедури дотримання академічної доброчесності, провадиться її популяризація шляхом проведення роз'яснювальної роботи викладачами та наявні інструменти протидії її порушенням. Зазначене в цілому свідчить про відповідність ОП критерію 5 рівню В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

У цілому викладачі за своєю професійною кваліфікацією відповідають закріпленим за ними навчальним дисциплінам. На підставі Додатку (Таблиці 2) до Відомостей про самооцінювання, в реалізації ОПП задіяно 32 особи, з них 13 чоловіків та 19 жінок (отже, принцип гендерної рівності дотримується, з огляду на військовий стан). У числі цих викладачів 5 докторів наук, 26 кандидатів наук, 1 викладач не має наукового ступеня. У числі 32 викладачів, задіяних в реалізації ОПП, 2 професори та 24 доцента. 3 викладача мають стаж викладацької роботи 30 або більше років, 7 викладачів - стаж 20 і більше років, стаж 10 і більше років - 13 осіб, менше 10 років - 7 осіб. Додаток 2 до Відомостей про СО не надає підтвердження того, що 2 викладача на ОПП відповідають дисциплінам, які читають. Щодо ОК 25 "Екологічне право" доцент Сокол М.В. має підвищення кваліфікації лише загального характеру (вебінари «Використання дистанційних засобів навчання для підготовки фахівців спеціальностей психологія та правоохоронна діяльність на прикладі платформ Zoom та Moodle»; «Інноваційні форми сучасної освіти на прикладі платформ Google Meet, Google Classroom»; «Використання можливостей хмарних сервісів в онлайн- навчанні з використання команд Microsoft та команд Office 365») та має публікації з земельного та трудового, а не екологічно-правового спрямування («Земельна ділянка як об'єкт аграрних відносин»; «Правовий статус сімейних фермерських господарств»; «Ознаки сімейного фермерського господарства без статусу юридичної особи», «Поняття та ознаки законного інтересу у трудовому праві», «Поняття персональних даних працівника та їх відмежування від іншої інформації», «Правовий статус сімейних фермерських господарств», «Сім'я як суб'єкт соціально- забезпечувальних правовідносин в сфері державних соціальних допомог», «Теорія трудового права України», «Правове регулювання суспільних відносин: питання теорії та практики : монографія», «Юридичні факти у сфері державних соціальних допомог», «Ознаки державної соціальної допомоги», «Законний інтерес у трудовому праві», «Види організаційно- правових форм соціального забезпечення в Україні», «Ознаки сімейного фермерського господарства без статусу юридичної особи», «Правосуб'єктність сім'ї як колективного суб'єкта соціально-забезпечувальних правовідносин»). Щодо ОК 32 "Філософія права" доцент Крисюк Ю.П. проходив підвищення кваліфікації лише загального характеру (Луцький інститут розвитку людини Університету Україна кафедра права та фінансів), та має лише 1 наукову публікацію у часопису категорії В з філософії права: «Дихотомія свободи та рівності як детермінуюча засада» 2020 р. Інші публікації з філософії права є або тезами виступів на конференції обсягом 2-3 сторінки (наприклад, «Особливості застосування синергетичного підходу у філософії права», «Правосвідомість як об'єкт вивчення в сучасній філософії права» (у співавторстві)).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

В Університеті розроблено та діє Положення щодо проведення конкурсного відбору для заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів); <http://surl.li/ejhzz> . На Зустрічі 2 Ректор Університету наголосив на тому, що в Університеті контракти з викладачами укладаються на основі цього Положення, та що для кожної посади передбачені певні вимоги щодо наукової і методичної роботи

протягом знаходження на посаді. Для юридичного факультету та / або для представників гуманітарних наук окремих умов не передбачається. Керівництво Університету, керівництво юридичного факультету та викладачі, що працюють на ОПП, вільно орієнтуються у питаннях конкурсного добору викладачів на посади. Ректор Університету підкреслив, що він приділяє значну увагу питанням конкурсного добору викладачів, процедурам укладення контрактів з ними. Також, відбувається додаткове заохочення викладачів, як у матеріальній, так і у нематеріальній формі, що є важливим джерелом їх мотивації. На Зустрічі з Декан юридичного факультету пояснив, що часто на ту чи іншу посаду є лише один претендент, але у разі наявності кількох претендентів перевага надається кандидатові, який має кращі показники у сфері професіоналізму та відповідності ОК, який буде викладатися. На Зустрічі 7 з представниками студентського самоврядування було виявлено, що студенти залучаються до вирішення кадрових питань через своїх представників у Вченій раді. На Зустрічі 8 із допоміжними (сервісними) структурними підрозділами, з фахівцями, що здійснюють моніторинг якості освіти учасники зустрічі та Гарант ОПП продемонстрували високий рівень обізнаності з процедурою укладення контракту та звітуванню за період перебування на посаді. Прозорість механізму відбору забезпечується своєчасним інформуванням усіх його учасників щодо термінів та дат стадій цього процесу, у першу чергу – через відповідні сторінки веб-сайту Університету. На Зустрічах 2-3, 7-8 учасники підкреслювали, що порядок конкурсного відбору не викликає запитань та зауважень. Станом на дату проведення акредитаційного візиту, конфліктних ситуацій у зв'язку з добором викладачів для ОПП не виникало.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Юридичний факультет Університету в межах аналізованої ОПП активно співпрацює з майбутніми роботодавцями, у числі яких як органи публічної влади (наприклад, Господарський суд Волинської області, Волинська обласна державна (військова) адміністрація), так і недержавні організації, інші особи (наприклад, нотаріуси, адвокати, Рада адвокатів Волинської області, працівники – юристи групи компаній WOG). Приклади співпраці є у п. 6 Відомостей про самооцінювання. На Зустрічі з викладачі, що задіяні в реалізації ОПП, навели приклади залучення роботодавців до освітнього процесу - деякі представники роботодавців, поєднуючи практику та викладання, є викладачами на ОПП (про це зазначив А.М. Демчук). Яскравим прикладом співпраці є така, що організується потенційними роботодавцями, регулярна «Ярмарка вакансій» для здобувачів вищої освіти на ОПП (про неї повідомив Ю.Б. Гофман на Зустрічі 4). Це є сильною стороною аналізованого критерію. На Зустрічі 6, на яку було запрошено роботодавців, а також на зустрічах з Гарантом ОПП було виявлено, що роботодавці активно залучаються до удосконалення ОПП, як бази для проведення практик на ОПП, а також до участі в освітньому процесі. Голова Господарського суду Волинської області М.С. Шум поділився практикою участі в обговоренні ОПП. Особисто ним була внесена пропозиція щодо перегляду кількості годин для окремих юридичних дисциплін, яка була врахована при оновленні ОПП. Приватний нотаріус Луцького міського нотаріального округу Т.О. Ариванюк підкреслила відкритість Гаранта ОПП та керівництва юридичного факультету для співпраці та стисло проінформувала про зміни, які вона запропонувала для наступного перегляду ОПП з урахуванням практики проведення нотаріальних дій за умов воєнного стану. На Зустрічі 2 керівництво Університету підкреслило, що було утворено Асоціацію випускників юридичного факультету (водночас, більшість з її членів не навчалось саме на аналізованій ОПП).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

У Відомостях про самооцінювання наведено приклади залучення до проведення занять на ОПП представниками роботодавців, експертами у юридичній сфері, практиками, представниками роботодавців. Гарант ОПП підкреслив, що ці події анонсуються на веб-сайті юридичного факультету, а після їхнього закінчення на цьому ж сайті розміщується відповідний огляд (дивись <https://www.law.vnu.edu.ua/>). Відповідна інформація розміщується на головній сторінці веб-сайту факультету, що свідчить про увагу керівництва до таких заходів, про усвідомлення їхньої важливості для освітнього процесу на ОПП. На Зустрічі з викладачі, що задіяні в реалізації ОПП, навели приклади залучення професіоналів-практиків, експертів юридичної галузі, представників роботодавців до освітнього процесу - деякі з цих осіб поєднують практичну діяльність та викладання, та залучені в якості викладачів на ОПП (це підкреслив А.М. Демчук). На Зустрічі з Ю.О. Фідра розповіла про щорічну сталу практику залучення до викладання навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи» представників патрульної поліції, нотаріусів, суддів, адвокатів, представників прокуратури (лекції та практичні зайняття). Вона підкреслила, що для здобувачів вищої освіти 1го курсу це дуже цікаво – адже надає можливість зрозуміти «плюси» та «мінуси» конкретної правничої професії. Крім того, це сприяє визначенню індивідуальної освітньої траєкторії. Це є сильною стороною аналізованого критерію. На Зустрічі 6 представники органів судової влади зауважили, що об'єктивним недоліком в останні роки є складнощі з залученням здобувачів вищої освіти до спостереження за судовим процесом (карантинні обмеження, воєнний стан, дистанційне навчання). Вони підкреслили те, що за можливістю кількість таких зустрічей буде збільшена.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

В Університеті застосовується Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників ВНУ імені Лесі Українки (<http://surl.li/bergu>). Експертна група не виявила протиріч з викладеними у п. 6 Відомостей про самооцінювання прикладами того, як саме викладачі підвищують та / або мають можливості підвищувати професійний рівень. На Зустрічі 2 з керівництвом Університету було отримано інформацію про те, що професійний розвиток викладачів відбувається за двома основними напрямками: 1) розвиток за фаховою спеціалізацією; 2) розвиток викладацької майстерності, у т.ч. викладання за умов дистанційного навчання з використанням онлайн платформ, середовищ тощо. На Зустрічі 3 представники Університету розповіли про те, що в межах першого напрямку підвищення кваліфікації викладачі на ОПП дотримуються підходу багаторічного викладання певної дисципліни чи групи дисциплін. Це надає можливість системно удосконалювати знання у цій сфері (А.М. Демчук). Керівництво заохочує підвищення викладачами кваліфікації в межах Університету, а також і поза його межами, у т.ч. за кордоном (очно чи дистанційно). Практика запрошення викладачів з інших вищів, у т.ч. з зарубіжних, для проведення занять – це ще одна складова підвищення кваліфікації викладачами на ОПП (Зустріч 4, Ю.Б. Гофман). Щодо другого напрямку, то в Університеті організовано постійно діючі курси, на яких регулярно висвітлюються технічні новинки та удосконалення (наприклад, було організовано підвищення кваліфікації викладачів після оновлення можливостей Платформи Moodle). Керівник відділу технічних засобів навчання «Центр інноваційних технологій та комп'ютерного тестування» Ю.С. Павленко на Зустрічі 8 зазначила про важливу роль підвищення кваліфікації у цьому напрямі у контексті чинного університетського Положення про електронний курс освітнього компонента; конкретні відомості про викладачів, які пройшли таке підвищення кваліфікації наведено у п.6 Відомостей про самооцінювання.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У Відомостях про самооцінювання (п.6) зазначено, що підставою для матеріального та нематеріального стимулювання викладачів на ОПП є Колективний договір та Положення про матеріальне заохочення працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки. На зустрічах з адміністрацією Університету, факультету та з викладачами було отримано достатньо прикладів на підтвердження цього. Зокрема, на Зустрічі 2 Ректор Університету наголосив на тому, що у вищі діє Положення про рейтингове оцінювання науково-педагогічних працівників, кафедр, факультетів (інститутів) Волинського національного університету імені Лесі Українки 2022 року (<http://surl.li/elhnq>), на підставі якого щорічно преміюються ті викладачі, які набрали найвищі бали у рейтингу. Перелік викладачів на ОПП, премійованих за підсумками 2022 року, наведено у Відомостях про самооцінювання, п.6. Ректор також зазначив про те, що премії отримують викладачі за захист дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора наук, за публікації у часописах, що включені до бази даних SCOPUS (Q1), гаранті ОПП за підсумками успішної акредитації. Наприкінці Ректор підкреслив, що він переконаний у важливості матеріального заохочення викладачів, які підвищують викладацьку майстерність, та що керівництво Університету приділяє чільну увагу цьому питанню навіть в складних економічних умовах. На Зустрічі з А.М. Демчук зазначив, що університетська система заохочення викладацького складу передбачає як заходи матеріального характеру, так і нематеріального характеру (подяки, грамоти, номінації на нагороди органів публічної влади). Начальник науково-дослідної частини І.В. Глова на Зустрічі 8 навела такі приклади нематеріального стимулювання викладачів: скорочення навчального навантаження у разі наявності статті у часописах, що включені до бази даних SCOPUS (Q1), а також у разі, якщо викладач є головним редактором одного з журналів, які входять до SCOPUS або WoS. Слабкою стороною за цим критерієм є те, що вимога щодо публікацій у часописах, що включені до бази даних SCOPUS (Q1) є уніфікованою для усіх викладачів Університету (у той час як для фахівців з юридичних наук можливість таких публікацій є об'єктивно утрудненою).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильною стороною ОПП є усталена практика залучення до викладання навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи» представників патрульної поліції, нотаріусів, суддів, адвокатів, представників прокуратури (лекції та практичні заняття) - адже здобувачам вищої освіти іго курсу це надає можливість краще зрозуміти особливості конкретних правничих професій. Сильною стороною ОПП є усталена практика регулярного проведення такої, що організується потенційними роботодавцями, «Ярмарки вакансій» для здобувачів вищої освіти на ОПП, - адже це надає здобувачам вищої освіти можливість краще усвідомити вимоги потенційних роботодавців до кандидатів на ти чи інші посади. Обидві зазначені практики надають здобувачам вищої освіти більш ефективно визначити індивідуальну освітню траєкторію. Сильною стороною ОПП є наявність можливості для викладачів та здобувачів вищої освіти на ОПП отримати психологічну допомогу у такому, що працює в Університеті, Психологічному консультативному центрі (<http://surl.li/eudxw>).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкою стороною за цим Критерієм є те, що рейтингове оцінювання викладачів за ОПП здійснюється на підставі загальноуніверситетського Положення про рейтингове оцінювання науково-педагогічних працівників, кафедр, факультетів (інститутів) Волинського національного університету імені Лесі Українки. Воно передбачає лише одну

відмінність в оцінюванні між фахівцями з гуманітарних та інших наук (урахування індексів Гугл Сколар - для фахівці з гуманітарних наук, індексу Гірша - для інших наук). Відповідно, контракти для усіх викладачів Університету є однаковими, спеціалізація у контрактах не враховується. Таким чином, викладачі за ОПП, як представники здебільшого гуманітарних наук, знаходяться у менш "вигоду" становищі, ніж їхні колеги - фахівці з інших наук. Експертна група рекомендує: розглянути можливість внести зміни до Положення, відповідно до яких зменшити кількість статей у виданнях SCOPUS та WoS з одночасним збільшенням кількості статей у фахових виданнях категорії "B" для викладачів юридичних дисциплін; переглянути умови контрактів з урахуванням оновлених вимог. Зі змісту Додатку (Таблиці 2) до Відомостей про самооцінювання впливає відсутність у доцента Сокол М.В. наукових публікацій з ОК 25 "Екологічне право" та фрагментарність розробок доцентом Крисюком Ю.П. з ОК 32 "Філософія права" лише 1 наукової статті та 3 тез виступів на наукових конференціях обсягом 2-3 сторінки. Експертна група рекомендує завідувачам відповідних кафедр звернути увагу цих викладачів на те, що цю невідповідність можна виправити шляхом проведення наукових розробок та оприлюднення їх результатів у наукових фахових виданнях та / або проходження підвищення кваліфікації за напрямом ОК.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

За підкритеріями 6.1 та 6.6 мають місце слабкі сторони - 2 з 32 викладачів на ОПП за напрямом підвищення кваліфікації та профілем наукових публікацій не відповідають ОК, у забезпеченні яких вони задіяні, а також при визначенні рейтингового місця викладачів (та відповідно, при укладенні з ними контрактів) не враховується специфіка юридичних публікацій у виданнях SCOPUS та WoS. Однак, за іншими підкритеріями слабких сторін не виявлено, на підставі чого з урахуванням сильних сторін за Критерієм 6 експертна група резюмувала, що ОПП та освітня діяльність за Програмою за цим Критерієм відповідає рівню B.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЗВО володіє потужною МТБ (<https://cutt.ly/Q99CkAl>). Окрім навчальних корпусів, інфраструктура ЗВО налічує: 6 гуртожитків, різноманітні спортивні об'єкти (футбольне поле, сучасний стадіон із штучним покриттям та всіма необхідними приміщеннями і приладдями для його ефективного використання (здобувачі безкоштовно можуть забронювати поле попередньо повідомивши адміністрацію); тенісний, тренажерний, гімнастичний та ігровий зали, зала для фітнесу (<https://cutt.ly/h93an8v>, <https://cutt.ly/e93saLR>); база відпочинку «Гарт» (<https://cutt.ly/693h3L5>); ботанічний сад (<https://cutt.ly/a93jkCI>); бібліотека (<https://cutt.ly/793j16W>) та сертифіковане укриття. Здобувачі мають вільний доступ до бібліотеки (загальний фонд становить більше 800000 примірників), також доступний електронний репозиторій (<https://cutt.ly/s93xKoH>) з публікаціями професорсько-викладацького складу. При ЗВО діє центр вивчення мови «Світ», де здобувачі можуть окремо вивчати іноземні мови, та центр культури та дозвілля, на базі якого відкритий інклюзивний хаб «Простір дії» для студентів з особливими освітніми потребами. Головний корпус оснащений відповідним приміщенням для годування та пеленання маленьких дітей і дитячим куточком. Всі корпуси обладнані пандусами та кнопками виклику. Приміщення обладнані табличками зі шрифтом Брайля. У корпусах розміщені Скриньки довіри та діє електронна Скринька довіри (<https://cutt.ly/W93Bd89>). Наявна «Зала судового засідання», призначена для групових практичних занять студентів, для моделювання судового процесу. До структури юридичного факультету входять 4 лабораторії: Навч.-наук. криміналістична лабораторія (лабораторія обладнана всім необхідним приладдям для освітнього процесу та в достатній їх кількості. Діяльність лабораторії спрямована на вивчення основних видів експертиз таких як: трасологія, балістика, дактилоскопія тощо. Для наочності освітнього процесу, привезено відповідні матеріали з декупованих територій (<https://cutt.ly/X93oics>); Навч.-наук. лабораторія медіації та відновного правосуддя (на базі лабораторії проводяться відповідні заходи для розвитку серед здобувачів навичок медіації, вирішення конфліктних ситуацій, переговорів. Лабораторія оснащена відповідними ресурсами, що сприяють ефективному процесу медіації та вирішенню конфліктів. Лабораторія також використовується для соціальної допомоги та надає психологічну підтримку для здобувачів на безкоштовній основі. (<https://cutt.ly/k93znUJ>); Навч.-наук. лабораторія цифрових технологій у праві (Лабораторія створена з метою покращення рівня цифрових компетентностей здобувачів та обладнана 13 робочими місцями з комп'ютерами (<https://cutt.ly/a97wTra>); Наук.-дос. лабораторія дослідження проблем протидії насильству. Наявний мультимедійний тир з відповідним приладдям для проходження вогневої підготовки. На базі факультету діє юридична клініка «AD ASTRA» обладнана 3 закритими кабінками для консультацій, для збереження конфіденційності. Студенти мають безоплатний доступ до ресурсів: YouControl, Web of Science, Scopus, Springer.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Як встановила експертна група під час акредитаційної експертизи та спілкування з фокус-групами, доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до інфраструктури та інформаційних ресурсів університету, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах освітньої програми є безоплатним (крім оплати здобувачами контракту). Здобувачі ЗВО мають вільний доступ до бібліотеки, електронної бібліотеки (<https://cutt.ly/c95gYoZ>), електронного репозиторію (<https://cutt.ly/s93xKoH>). Також забезпечений вільний доступ до повнотекстових версій статей у журналах, включених до наукометричних баз Scopus, Web of Science, Springer Nature, у той же час здобувачі можуть безкоштовно користуватися сервісом YouControl. ЕГ вважає це позитивною практикою. Студенти та викладачі мають вільний доступ до Wi-Fi. Освітньо-інформаційна підтримка здобувачів ОП під час дистанційного навчання реалізується також через систему електронного навчання Moodle (<https://cutt.ly/095hZ95>).

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Під час огляду матеріально-технічної бази та зустрічей з представниками студентського самоврядування, науково-педагогічним складом, керівництвом та менеджментом ЗВО ЕГ дійшла висновку, що освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти. У ЗВО приміщення відповідають санітарним нормам, вимогам правил пожежної безпеки, нормам з охорони праці. Також забезпечено доступність навчальних приміщень для осіб з особливими освітніми потребами та інших маломобільних груп населення, зокрема безперешкодний доступ до навчальних приміщень та іншої інфраструктури (пандуси, кнопки виклику персоналу тощо). ЕГ було відзначено, що в університеті наявне сертифіковане укриття обладнане необхідним приладдям.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Інформаційна підтримка здійснюється за допомогою інформаційних ресурсів ЗВО, а саме, за допомогою офіційного сайту університету (<https://cutt.ly/K95YIZh>) і сайту юридичного факультету (<https://cutt.ly/h95Y6tv>), сторінок юр. факультету в соціальних мережах (<https://cutt.ly/995Ub2u>, <https://cutt.ly/M95UEh7>), інформаційних стендів, діє Телеграм-бот (<https://cutt.ly/M95FEJN>). Також ведеться електронний розклад занять (<https://cutt.ly/E95Hz8j>). Освітні, адміністративні та організаційні питання у більшості випадків реалізуються через старост, кураторів, безпосередньо декана юридичного факультету, його заступників, працівників кафедр, первинною профспілковою організацією студентів університету, та відповідними структурними підрозділами ЗВО. Під час спілкування здобувачі освіти запевнили, що за першої потреби звертаються до своїх старост, кураторів або до представників студентського самоврядування, а, у разі необхідності, безпосередньо до декана, та отримують, насамперед, інформаційну, а також організаційну та освітню підтримку. На зустрічах з фокус-групами ЕГ впевнилася, що здобувачі мають легкий доступ до комунікації з деканом та можуть вирішувати питання безпосередньо з ним, ЕГ вважає це хорошою практикою. У період дистанційного навчання проводилися періодичні зустрічі «Декан on-line» для обговорення питань освітнього процесу. Також в університеті функціонує лабораторія медіації та відновного правосуддя, на базі якої надається безкоштовна психологічна підтримка для здобувачів. На зустрічі зі студентським самоврядуванням, ЕГ вияснила, що здобувачам, які потребують матеріальної допомоги, виділяються матеріальні кошти. Також експертній групі вдалося встановити, що студенти, які виявляють активність в межах та поза навчального процесу, стимулюють додатковими балами до їхнього рейтингу для здобуття стипендій. Здобувачі мають можливість донести важливу інформацію до керівництва як відкрито, так і через «скриньку довіри» (підтверджено зустріччю зі студентами) та електронну скриньку довіри на сайті факультету. ЕГ дійшла до висновку, що діюча система інформування здобувачів освіти з освітніх та поза освітніх питань за допомогою веб-сайту університету, соціальних мереж та месенджерів є зручною і доступною для всіх зацікавлених сторін. На додачу, студенти проходять регулярні опитування (факультетські та загальноуніверситетські), які допомагають здобувачам створити більш якісне освітнє середовище. Наостанок, представники студентського самоврядування підкреслили, що студентська рада вважає своєю задачею забезпечення захисту прав та інтересів студентів та їх участь в управлінні ЗВО.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у ВНУ ім. Лесі Українки (<https://cutt.ly/33gHoJ5>), а саме п. 9.12. зобов'язує створювати необхідні умови для здобуття освіти особами з особливими освітніми потребами. На момент огляду матеріально-технічної бази, ЕГ впевнилася в можливості безперешкодного доступу до навчальних корпусів та гуртожитків для осіб з маломобільних груп

населення: наявність пандусів для заїзду візків, безпорогові вхідні двері, кнопки виклику персоналу. Сходові майданчики обладнані поручнями, а також наявні таблички зі шрифтом Брайля. Також при університеті відкритий інклюзивний хаб «Простір дії» для дозвілля студентів з особливими освітніми потребами (<https://cutt.ly/j3rLckn>). На зустрічі ЕГ з керівництвом ЗВО повідомлено, що за наявності у навчальних групах осіб з особливими потребами, розклад складають так, щоб заняття відбувалися на перших поверхах навчальних корпусів. На даній ОПП навчаються особи з особливими освітніми потребами (такі здобувачі отримують необхідну допомогу від персоналу університету та одногрупників).

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО існує чітка і зрозуміла політика запобігання та протидії корупції, яка регламентується наказом ректора «Про деякі питання запобігання корупції у ВНУ імені Лесі Українки» від 07.10.2021 р. (<https://cutt.ly/A3rCmUT>), положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій в університеті (<https://cutt.ly/13r95m1>), яке передбачає механізм вирішення конфліктів та їхнє попередження. Для виконання завдань із запобігання корупції та корупційним проявам, протидії дискримінації та порушенням прав та законних інтересів людини та громадянина, запроваджено «Скриньку довіри», яка фізично розміщена у корпусі факультету та яку можна знайти на сайті юридичного факультету (<https://cutt.ly/q3r38BU>). Роз'яснювальну та організаційну роботу проводять НПП та органи студентського самоврядування. Також при факультеті діє навчально-наукова лабораторія медіації та відновного правосуддя та практикуючий психолог, який на безкоштовній основі може надати відповідну кваліфіковану допомогу. Як наслідок, здобувачі вищої освіти проінформовані та знають, як діяти у випадку виникнення конфліктних ситуацій.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Університет має розвинену матеріально-технічну базу, забезпечує безпечне для життя і здоров'я освітнє середовище. На базі факультету діють 4 лабораторії, які володіють потужним МТЗ. Проводиться робота для забезпечення умов для навчання осіб із особливими освітніми потребами. Позитивною практикою є доступ здобувачів до наукометричних баз Scopus, Web of Science, Springer, який дає можливість отримання сучасної наукової інформації, Wi-Fi з доступом до Інтернету, наявність інклюзивного хабу, доступ до безкоштовної психологічної підтримки, доступ до сервісу YouControl. Сильними сторонами ОП, які можна рекомендувати як кращі практики, є: у ЗВО створено умови для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами, забезпечено безперешкодний доступ до навчальних корпусів, гуртожитків особам з маломобільних груп населення; ЗВО має потужні матеріально-технічні ресурси (мультимедійний тир, з відповідним обладнанням; наявне приладдя у достатній кількості для проведення судових експертиз для поглиблення знань у криміналістиці; зала судових засідань; комп'ютери у достатній кількості для розвитку цифрових навичок здобувача; на базі юридичної клініки змайстровано 3 окремі кабінки для збереження конфіденційності клієнтів; багатофункціональні спортивні комплекси; сертифіковане укриття; бібліотека з численною кількістю примірників; мовний центр «Світ»), які реально використовуються та забезпечують досягнення цілей ОП та програмних результатів навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Заклад вищої освіти має потужні матеріально-технічні ресурси, які реально використовуються та забезпечують досягнення цілей ОП та програмних результатів навчання. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів, розвинена інфраструктура дозволяє задовольняти їх інтереси та потреби в повному обсязі. Для осіб з особливими потребами, розклад адаптується таким чином, щоб забезпечити доступ до аудиторій. Оскільки за

Критерієм 7 наявні інноваційні практики, а недоліків не виявлено, то експертна група прийняла спільне рішення оцінити відповідність Критерію 7 за рівнем А.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Під час проведення акредитаційної експертизи ЕГ було встановлено, що ЗВО дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП відповідно до загальної процедури та політики внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, які регулюються: Положенням про розроблення, затвердження, моніторинг, перегляд та закриття ОПП (<https://cutt.ly/z3tq10m>) та Порядком формування освітніх програм та навчальних планів підготовки фахівців за першим (бакалаврським), другим (магістерським) та третім (освітньо-науковим, освітньо-творчим) рівнями вищої освіти денної (очної) та заочної форм навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<https://cutt.ly/KNSq2Gn>). Відповідно до Положення про розроблення, моніторинг, перегляд та закриття ОПП, освітня програма повинна переглядатися щорічно. Моніторинг та перегляд здійснюється за участю здобувачів, представників органів студентського самоврядування, випускників, роботодавців та академічної спільноти. Підставами для перегляду є пропозиції членів групи забезпечення ОП, керівництва університету чи факультету, здобувачів, роботодавців та стейкхолдерів, затвердження нових стандартів ВО, наявність недоліків за результатами самооцінювання, недостатньо висока якість ОП за результатами внутрішнього аудиту. За результатами перегляду зміни у ОПП можуть не вноситись, але за потреби можуть бути переглянуті силабуси у контексті змістовного наповнення ОК. До обговорення щодо вдосконалення ОПП активно залучаються представники роботодавців, провідні фахівці в галузі, викладачі, представники студентського самоврядування, безпосередньо здобувачі. Усі охочі можуть висловити пропозиції і рекомендації щодо удосконалення ОП, скориставшись формою на сайті ЗВО (<https://cutt.ly/r3uLC6C>) Інтерв'ю з фокус-групами підтвердило врахування пропозицій зацікавлених сторін, зокрема, 10.06.2022р. на зустрічі з членами Громадської консультативно дорадчої ради було запропоновано: збільшити тривалість як навчальної, так і виробничих практик; акцентувати увагу на вивчення міжнародного приватного права та відповідної практики Європейського суду з прав людини. 16.06.2022р. під час обговорення ОПП зі здобувачами вищої освіти за спеціальністю 081 Право першого (бакалаврського) рівня вищої освіти внесено пропозиції: виключити освітній компонент «Творчий феномен Лесі Українки»; збільшити кількість кредитів на практику; запровадити освітній компонент «Спеціальна фізична підготовка». На підставі висловлених пропозицій було внесено відповідні зміни у ОПП. У робочу групу з оновлення ОП були включені представники здобувачів та роботодавців, що на думку ЕГ є доброю практикою.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Відповідно до студентоцентрованого підходу до навчання (Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ВНУ ім. Лесі Українки (<https://cutt.ly/V3fpHkZ>), Положення про вчену раду ВНУ ім. Лесі Українки (<https://cutt.ly/u3ixxL3>)), до складу вченої ради входять голови студентського самоврядування, первинних профспілкових організацій, представники, які обираються з числа здобувачів та ін. На зустрічі зі студентським самоврядуванням було підтверджено залученість здобувачів до покращення внутрішнього забезпечення якості освітньої програми. Представники студентського самоврядування на регулярній основі відвідують збори вченої ради, які проводяться в останній четвер місяця. Також фокус-група підтвердила, що обговорення ОПП проводиться щорічно (закріплено в Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ВНУ ім. Лесі Українки п.п. 3.2.2). На відповідних обговореннях ОП, здобувачі внесли пропозиції щодо збільшення кредитів на практику, вилучення ОК «Творчий феномен Лесі Українки» та запровадження ОК «Спеціальна фізична підготовка». Згідно з Протоколом засідання студентської ради (<https://cutt.ly/Y3faRDy>), студрада також бере активну участь у покращенні ОП шляхом створення нових ініціатив. У цілому, ЕГ впевнилася в тому, що ЗВО дослухається до побажань здобувачів та забезпечує відповідне реагування. Фокус-групи підтвердили регулярне проведення опитувань, щодо покращення ОП, проводилося опитування «Освіта очима студентів» (була можливість провести опитування щодо роботи викладачів, якості їхнього викладання), «Соціальна адаптація студентів-першокурсників до освітнього процесу у ЗВО». У результаті дослідження відповідних опитувальних анкет (<https://cutt.ly/H3faK8F>, <https://cutt.ly/V3fa24v>, <https://cutt.ly/V3fsrKb>, <https://cutt.ly/V3fssBP>), ЕГ дійшла висновку, що у ЗВО проводиться ґрунтовна соціологічна робота, яка покликана сприяти покращенню якості ОП. Фокус-групи підтвердили ефективність таких опитувань. Також у ЗВО діє Кодекс академічної доброчесності (<https://cutt.ly/h3iDgrt>), згідно з яким (п.п.7.4.) студентська профспілка може вносити зміни та доповнення до кодексу за погодженням Вченої ради. Проте здобувачі можуть вносити свої пропозиції та зауваження щодо змісту та структури цього нормативного документа за відповідною формою (<https://cutt.ly/t3iG7NZ>). Також через опитування стосовно якості освітніх послуг студенти можуть впливати на показники рейтингової оцінки викладачів (<https://cutt.ly/E3iXbmo>) (п.64).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

На зустрічі з роботодавцями, ЕГ впевнилася у значній кількості партнерств, які факультет вибудував з потенційними роботодавцями для своїх здобувачів (Волинський апеляційний суд, Волинський окружний адміністративний суд, Господарський суд Волинської області, Луцький міськрайонний суд, Рада адвокатів Волинської області). Факультет володіє потужними базами практики, численними договорами з відповідними стейкхолдерами, та майже відкидає потребу в самостійному пошуку практики для здобувачів. Роботодавці залучаються до розробки, перегляду та моніторингу ОП (Положення про розроблення, затвердження, моніторинг, перегляд та закриття ОПП п.п. 3.5, 5.2, 5.5 (<https://cutt.ly/z3tq1om>)), та беруть участь в опитуваннях (Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ВНУ ім. Лесі Українки п.п. 2.1.7 (<https://cutt.ly/V3frHkZ>)). На додачу, роботодавці можуть висловити свої рекомендації та зауваги щодо ОП шляхом заповнення Форми пропозицій, яка розміщена на сайті юридичного факультету (<https://cutt.ly/T3io9GO>). На засіданні з Громадською консультативно-дорадчою радою, де були залучені також роботодавці, обговорювались питання покращення ОП щодо збільшення тривалості як навчальної, так і виробничої практики та акцентування уваги на вивчення міжнародного приватного права та відповідної практики Європейського суду з прав людини. Під час відповідних зустрічей, ЕГ впевнилася, що обговорення ОП із залученням роботодавців – мають місце, та факультет активно дослухається до внесених побажань. Усі стейкхолдери можуть подати свої зауваження щодо змісту ОПП та викладання на неї у режимі реального часу у різні способи – на юридичному факультеті є фізична Скринька довіри, електронна Скринька довіри (електронна адреса), а на веб-сторінці, де розміщено ОПП, розміщено спеціальну адресу justice@vnu.edu.ua для зауважень та пропозицій стейкхолдерів (<https://vnu.edu.ua/uk/all-educations/pravo-2022-r>). На Зустрічі 5 здобувачі вищої освіти навели приклад, що одну з навчальних дисциплін було виключено з ОПП на підставі їхніх пропозицій.»

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

На базі ЗВО діє Асоціація випускників ВНУ імені Лесі Українки (<https://cutt.ly/V3osrg4>) з метою створення умов для освітнього, наукового, культурного і професійного спілкування випускників, студентів та викладачів університету. ЕГ запевнилася у тому, що випускники зберігають тісні зв'язки з факультетом, вони запрошуються на різноманітні заходи як почесні гості (Тижні юридичного факультету, інавгурація першокурсників, та ін.). На сайті факультету розміщена інформація щодо кар'єрного росту випускників факультету (<https://cutt.ly/13atf8y>) на ФБ сторінці факультету розміщуються актуальні публікації про випускників (<https://cutt.ly/O3ayWyi>). Відповідно до Положення про розроблення, затвердження, моніторинг, перегляд та закриття ОПП (<https://cutt.ly/z3tq1om>) п.п. 5.2., випускники активно залучаються до покращення ОПП. На базі ЗВО створено Центр кар'єри ВНУ ім. Лесі Українки (<https://cutt.ly/v3rpqWTn>) для формування в студентів навичок планування кар'єри та активного пошуку роботи. Проте інформація, яка розміщена на сайті є досить застарілою.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Принципи та процедури забезпечення якості освітньої діяльності та якості ОП регламентуються Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ВНУ ім. Лесі Українки. Розробка рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти, відповідності кожного ОК до профілю ОП та до якісних РН, виконується фахівцями з навчального та навчально-методичних відділів забезпечення якості вищої освіти; актуальність ОК забезпечується завдяки трирівневій системі забезпечення якості та контролю за реалізацією освітнього процесу (загальноуніверситетський, факультетський та кафедральний рівні моніторингу освітньої діяльності). Щорічний перегляд ОП забезпечує швидке реагування на зміни в нормативних документах та законодавстві, тенденцій в галузі. Для забезпечення своєчасного реагування на недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП заклад також проводить опитування здобувачів (<https://cutt.ly/H3faK8F>, <https://cutt.ly/V3fa24y>, <https://cutt.ly/V3fsrKb>, <https://cutt.ly/V3fssBP>).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОП акредитується вперше, тому зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій відсутні. ЕГ встановлено, що з метою удосконалення ОП було враховано висновки та пропозиції за результатами акредитації інших ОП які проводились у ЗВО. Навчально-методичним відділом проводяться засідання Школи гарантів ОП, на яких розглядаються питання організації роботи гаранта ОП, аналіз результатів роботи експертних груп НАЗЯВО. Посилена робота НПП над публікаціями наукових статей у Scopus, Web of Science Core Collection та робота над навчально-методичним забезпеченням ОК. Також проводиться робота зі здобувачами щодо поширення інформації про академічну мобільність, популяризацію інформальної та неформальної освіти та організуються заходи присвячені популяризації академічної доброчесності («Тиждень академічної доброчесності» та опитування

здобувачів освіти та НПП в межах проєкту «Ініціатива академічної доброчесності та якості вищої освіти (Academic IQ)» <https://cutt.ly/W3pyC7B> – проведення відповідних заходів підтверджувалося фокус-групами). ЗВО також постійно веде роботу з розширення наявних баз практик та активно залучає фахівців-практиків до покращення ОП.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Аналіз нормативно-правової бази ЗВО, результатів опитування здобувачів вищої освіти та онлайн зустрічі ЕГ із фокус-групами, залученими до освітньої діяльності на ОП, продемонстрували, що у ЗВО сформована культура якості вищої освіти. В процесах розробки та реалізації ОП беруть участь всі учасники академічної спільноти. Завдяки опитуванням здобувачів, активній роботі гаранта та НПП налагоджено постійний зворотній зв'язок, який сприяє вдосконаленню ОП. Під час зустрічей з ЕГ було підтверджено, що університет здійснює внутрішній аудит ОП (здійснюється навчально-методичним відділом), пропозиції та зауваження щодо удосконалення якості освітнього процесу обговорюються на засіданнях науково-методичної ради закладу, засіданнях ректорату. НПП постійно вдосконалюють свій професійний рівень через наукові та науково-методичні стажування (вітчизняні чи закордонні). «Центр інноваційних технологій і комп'ютерного тестування» займається організацією та проведенням навчання персоналу з питань інноваційної освітньої діяльності. Також прослідковується активне залучення роботодавців та зарубіжних учених до освітніх процесів. Яскравий приклад тому є залучення іноземних науковців до читання гостьових лекцій (у закладі діє програма «Гостьовий професор» - <https://cutt.ly/13fhtm5>). Проте наявна інформація про гостьові лекції на сайті є досить застарілою (останній допис за 2021 р.).

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

В університеті розроблено розвинену систему внутрішніх нормативних документів щодо освітнього процесу та забезпечення якості ОП, яка забезпечує вчасне виявлення недоліків та їх виправлення. Позитивними практиками є: - аналіз досвіду та врахування зауважень і пропозицій акредитації інших ОП ЗВО; - активне залучення до процесів моніторингу та реалізації ОП всіх зацікавлених сторін.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Недоліків не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Зважаючи на наведені сильні сторони, на думку ЕГ, ОПП відповідає Критерію 8 за всіма підкритеріями. Університет чітко дотримується процедури моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми, відмічається своєчасне оновлення освітньо-професійної програми після надання рекомендацій від роботодавців та здобувачів. Враховуючи вищевикладене, ЕГ дійшла спільного висновку, що освітньо-професійна програма «Право» відповідає рівню В за Критерієм 8.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу регулюються такими нормативними документами: Статутом університету (<https://cutt.ly/K3iBQC1>), Колективним договором (<https://cutt.ly/j3iBDF5>), Правилами внутрішнього розпорядку (<https://cutt.ly/K3prqB7>), Положенням про порядок формування індивідуальної траєкторії навчання ЗО (<https://cutt.ly/T3pqgZF>), Положенням про індивідуальний навчальний план студента (<https://cutt.ly/A3pqcjD>),

Положенням про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях (<https://cutt.ly/D3rqR2o>), Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу (<https://cutt.ly/g3rpqSa7>), Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (<https://cutt.ly/x3rpqLlS>), Положенням про організацію освітнього процесу на заочній формі навчання (<https://cutt.ly/13rpq9KW>), Положенням про навчання у ВНУ імені Лесі Українки для здобуття першого (бакалаврського) ступеня на основі раніше здобутих ОКР молодший спеціаліст, ОС фаховий молодший бакалавр (<https://cutt.ly/Z3rwhVx>), Положенням про проведення практики ЗО (<https://cutt.ly/73rwnCx>), Порядком формування ОП та НП підготовки фахівців за першим (бакалаврським), другим (магістерським) та третім (освітньо-науковим, освітньо-творчим) рівнями вищої освіти денної (очної) та заочної форм навчання (<https://cutt.ly/D3rwaGrC>). ЕГ відзначає, що правила і процедури, які регламентують права й обов'язки учасників освітнього процесу є визначеними, зрозумілими, чіткими та доступними. Під час зустрічей із фокус-групами виявлено, що всі зацікавлені сторони проінформовані про наявність таких документів, ознайомлені з ними та дотримуються прав і обов'язків учасників реалізації освітнього процесу відповідно до своїх посад.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проект ОП та НП (для денної та заочної форми навчання) оприлюднюється на офіційному сайті ЗВО у розділі Громадське обговорення ОП (<https://cutt.ly/e3rptwJR>). Для отримання зауважень і пропозицій від стейкхолдерів та зацікавлених сторін на сайті університету розміщено форму зворотнього зв'язку (<https://cutt.ly/43rptI9B>). На момент проведення експертизи за відповідними посиланнями розміщені затверджені (чинні) ОП та НП. У цьому ж розділі каталог Освітньо-професійні програми. Архів 2020 року не містить архівних ОП, натомість міститься інформація про правила складання резюме. ЕГ рекомендує виправити цю технічну помилку та розмістити архівні ОП.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційному веб-сайті університету оприлюднено інформацію щодо ОП (<https://cutt.ly/r3rpuntJ>) та інформацію щодо її освітніх компонентів у вигляді силабусів. ЕГ було встановлено, що розміщена інформація про ОП є достовірною, чіткою та зрозумілою, включаючи цілі, очікувані результати навчання та компоненти. Обсяг інформації є повним, логічним та вичерпним для інформування зацікавлених осіб, що було також підтверджено в ході співбесіди ЕГ зі здобувачами освіти та роботодавцями. Інформація, яка розміщена на сайті Центру кар'єри ВНУ ім. Лесі Українки (<https://cutt.ly/v3rpqWTn>) є досить застарілою.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Позитивним в контексті Критерію 9 за даною ОПП відзначимо: • наявні чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, які забезпечуються низкою нормативно-правових документів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

ЕГ рекомендує виправити технічні помилки із розміщення інформації відповідно до назв каталогів, зокрема каталог Освітньо-професійні програми. Архів 2020 року повинен містити архівні ОП; у розділі Громадське обговорення ОП варто залишати проекти ОП, які виносились на обговорення, а вже чинні (затверджені) ЕГ рекомендує розміщувати у розділі Освітні програми. Оновити наявну інформацію у деяких розділах сайту ЗВО, зокрема сайт Центру кар'єри ВНУ ім. Лесі Українки.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Оскільки суттєвих недоліків за Критерієм 9 не виявлено, всі нормативні документи, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу є чіткими, зрозумілими, доступними для всіх бажаючих на сайті університету, то експертна група дійшла висновку, що освітньо-професійна програма «Право» відповідає рівню В за критерієм 9.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Запотоцька Олена Василівна

Члени експертної групи

Мішина Наталя Вікторівна

Глебена Олександр Володимирович